

Η βίωση των Παθών και της Ανάστασης ως αντίσταση στην πνευματική κρίση

Ορθοδοξία / Θεολογία

Πρεσβύτερος Νικόλαος Πάτσαλος

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/292ufkS>]

Ο ίδιος ο Άγιος Συμεών νοιώθει μέτοχος των παθών του Κυρίου με τα όσα υπέστη. Δηλαδή, τους διωγμούς, τις εξορίες και τις συκοφαντίες που δέκτηκε από τον αντίζηλο του Στέφανο Νικομηδείας. Όλα όσα υπέστη τον χαροποιούν ώστε να ομολογεί πως «Μέγα μοι ὄντως, μᾶλλον δε καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν/ ὅτι με μέτοχον ποιεῖ δόξης σου τῆς ἀρρήτου/ ἢ κοινωνία τῶν παθῶν, ἢ μίμησις τῶν ἔργων/ καὶ πρόξενος θεότητος ἢ ταπείνωσις πέλει/ ἢ σὴ τοῖς μετὰ γνώσεως ταύτην μετερχομένοις»[73]. Ενώ σε άλλο σημείο συνεχίζει: «Διό καὶ οἱ μιμούμενοι τὰ ἐμά σεπτὰ πάθη/ συμμετοχοὶ ὑπάρξουσι καὶ της θεότητος μου/ καὶ βασιλείας τῆς ἐμῆς ἔσονται κληρονόμοι,/ συγκοινωνοὶ τε ἀγαθῶν ἀφράστων, ἀπορρήτων/ γενήσονται καὶ συν ἐμοί ἔσονται εἰς αἰῶνας»[74].

Η βίωση του οντολογικού χαρακτήρα του μυστηρίου της Αναστάσεως δεν μπορεί «*ούκ ἐν μιᾷ ἡμέρα, οὐδέ ἐν μιᾷ ἐβδομάδι γενέσθαι δυνατόν, ἀλλά ἐν πολλῶ χρόνῳ καὶ πόνῳ καὶ κόπῳ*»[75]. Αυτοί που διατελούν τον «*καλόν αγώνα τῆς πίστεως*», «*ἀπ' ἐντεύθεν ἤδη ἐαυτοὺς ἐκκαθάραντες, τοὺς ἀρραβῶνας λαβεῖν*»[76] της αιωνίου Αναστάσεως. Ο βίος πολλῶν Αγίων ὅπως και του Αγίου Συμεών φανερώνουν αυτόν τον παροντικό, ενθαδικό χαρακτήρα της Ορθοδόξου Σωτηριολογίας. «*Απ' ἐντεύθεν ἤδη διὰ μετανοίας τὴν στενὴν πύλην εἰσελθεῖν καὶ τὸ ἔνδον ταύτης θεάσασθαι φῶς*»[77]. Ὅσοι γίνονται «*κοινωνοὶ θείας φύσεως*»[78] ζουν τὴν πέραν τῆς λογικῆς ἐμπειρία ὅπου «*πρό θανάτου, θάνατος καὶ τῆς Αναστάσεως τῶν σωμάτων ψυχῶν ἀνάστασις γίνεται ἔργῳ καὶ δυνάμει καὶ πείρᾳ καὶ ἀληθείᾳ. Τοῦ θνητοῦ γὰρ φρονήματος ὑπο τοῦ ἀθανάτου νοός ἐξαφανιζομένου καὶ τῆς νεκρότητος ὑπό τῆς ζωῆς διωκομένης ἡ ψυχὴ, τότε, ὡς νεκρῶν ἀναστάσα, ἐαυτὴν ὁμολογουμένως ὀρᾷ, καθάπερ οἱ ἐξ ὕπνου, ἀναστάντες ἐαυτοὺς βλέπουσι, καὶ τὸν αὐτὴν ἀναστάντα ἐπιγινώσκει Θεόν ὃν κατανοοῦσα καὶ ᾧ εὐχαριστοῦσα προσκυνεῖ καὶ δοξολογεῖ τὴν ἄπειρον αὐτοῦ ἀγαθότητα*»[79].

Συνοψίζοντας, τὸ Αναστάσιμο ἦθος ὅπως τὸ εἰσπράττουμε ἀπὸ τὴν πατερικὴ συνείδηση διαμορφώνεται ἀπὸ τὴν ἀφοσίωση καὶ τὸ δόσιμο μας στὸν «*αρχηγό τῆς σωτηρίας ἡμῶν*» καὶ ἀπὸ τὴν συνεχὴ μας προσπάθεια νὰ εἴμαστε πάντοτε «*ἐν κοινωνίᾳ καὶ βεβαίᾳ τῇ πίστει*» μαζί του[80]. Ἡ οντολογικὴ βίωση τοῦ Πάθους καὶ τῆς Αναστάσεως θὰ μπορούσε νὰ χαρακτηριστεῖ ἀπὸ τὸν Ἅγιο τοῦ Ακτίστου φωτός, μιὰ πραγματικὴ θεοφάνεια, μιὰ ἐμπειρία «*Μέσα στο Φῶς τοῦ Χριστοῦ*»[81]. Φυσικά, ὁ σχολαστικὸς νοὺς τοῦ 21^{ου} αἰῶνα που μέλημα τοῦ εἶναι ἡ παντελὴς ἀπομάκρυνση τοῦ μυστηρίου ἀπὸ τὴν ζωὴ μας, ὅλο αὐτὸ που περιγράφει ὁ Ἅγιος

Συμεών θα το ονομάσει είτε πλάνη, είτε ψευδαισθηση, είτε φαντασιοπληξία. Με απλά λόγια θα το αντιμετωπίσει λογικά και νοησιαρχικά. Ακριβώς το ίδιο πνεύμα επικρατούσε και στην εποχή του Αγίου Συμεών, σε σημείο που, όταν ο Άγιος δίδασκε περί εμπειρίας φωτός το λιγότερο που μπορούσαν να του καταλογίσουν ήταν η φήμη ενός πλανεμένου καλογήρου που ζούσε με ονειροπολικές ψευδαισθήσεις. Και όμως η συνείδηση της εκκλησίας τον ανεγνώρισε ως «μέγα μύστην τῶν τοῦ Θεοῦ μυστηρίων» που έζησε πραγματικά «εκτυπώτερον»[82] την χαράν της ανεσπέρου Αναστάσεως. Πρόκειται περί πραγματικής υπαρξιακής εμπειρίας που μπορεί να ζήσει ο καθένας μας.

Γι' αυτό ας μην προφασιζόμαστε «προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις ὅτι ἀδύνατον το πρᾶγμα, ἢ ὅτι γίνεται μὲν, ἀγνώστως δε· ἀλλὰ γινωσκέτο πληροφορούμενος ἀπό τῶν θείων Γραφῶν ὅτι το μεν πρᾶγμα δυνατόν καὶ ἀληθές ἐστὶν ἔργῳ γινόμενον καὶ γνωστῶς ἐνεργούμενον[...]»[83]. Η καλύτερη αντίσταση σε εποχές κρίσεων, και δη πνευματικών κρίσεων, είναι η μυστική βίωση και η αγαλλίαση της εορτής του Πάσχα[84], αφού «Αὕτη ἡ ἡμέρα ἦν ἐποίησεν ὁ Κύριος, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθώμεν ἐν αὐτῇ».

[73] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, Ὕμνος 36, *Φιλοκαλία Των Νηπτικών Καί Ασκητικών*, τ. 19ΣΤ, εκδ. Γρηγόριος ο Παλαμάς, Θεσσαλονίκη 1989, σελ.155.

[74] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, Ὕμνος 30, *ό.π* ,σελ.182.

[75] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, *Κατήχηση 11, SC 104, 158.*

[76] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, Ηθικός 10, *Φιλοκαλία Των Νηπτικών Καί Ασκητικών*, τ. 19Γ, εκδ. Γρηγόριος ο Παλαμάς, Θεσσαλονίκη 1988, σελ.134

[77] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, *Κατήχηση 28, SC 113, 142 και Κεφάλαια Θεολογικά Και Πρακτικά Ρ´(100), 38, SC 51, 90-91.*

[78] *Β´Πε. 1,4.*

[79] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, *Κατήχηση 28, SC 113, 132.*

[80] Βλ. Αναστασίου Αρχιεπισκόπου Τιράνων και πάσης Αλβανίας, *ό.π*, σελ. 37

[81] Βλ. Αρχιεπ. Βασιλείου Κριβοσέιν, *Μέσα στο Φῶς τοῦ Χριστοῦ*, εκδ. «Το Περιβόλι της Παναγίας», Θεσσαλονίκη 1983.

[82] Αναστάσιμος Κανόνας Τροπάριο θ´ωδής. Βλ. *Πεντηκοστάριον* ,*ο.π.*

[83] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, Ηθικός 10, *Φιλοκαλία Των Νηπτικών Καί Ασκητικών*, τ. 19Γ,

εκδ. Γρηγόριος ο Παλαμάς, Θεσσαλονίκη 1988, σελ.172-174.

[84] Βλ. Αναστασίου Αρχιεπισκόπου Τιράνων και πάσης Αλβανίας, *ό.π.*, , σελ. 76-77.

<http://bitly.com/29bLjc1>